

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СТАДІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ НА ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПАРАМЕТРИ МАШИН

доц. Суміна О.М.

Прогнозування техніко-економічного рівня машин і рівня ринку необхідна для досягнення успіху нової машини на ринку.

Рівень розвитку технічних система, які пропонуються на ринку, повинні співпадати з рівнем розвитку ринку. Існує прямий зв'язок між стадією ринку і рівнем продукції. Недостатній рівень розвитку продукції стримує розвиток ринку.

Існує система еволюційної класифікації, по якій ринки діляться на п'ять груп, що відповідають п'яти послідовним етапам розвитку.

На кожному етапі ринки характеризуються:

- цілями;
- етапами розвитку компаній, що торгують на даному ринку;
- етапами технічного розвитку товарів, що продаються на даному ринку;
- психологією покупців.

На нульовому рівні ринку поки що не існує споживачів, які платять гроші за використання нової пропозиції. Існують ентузіасти, для яких спробувати нововведення — хобі. На їхній грі зароджується нова пропозиція. Користувачами ще не існуючого ринку можуть бути вчені-дослідники, для яких апробація нового є частиною їх діяльності.

На ринку першого рівня вже з'являються покупці, які реально платять гроші. Але вони це не йдуть із попереднього ринку.

Ринок другого рівня характеризується тим, що на нього починають масово приходити споживачі, залишаючи попередній ринок.

Можлива ситуація, при якій кількість споживачів, що залишаються гроші на якомусь ринку, не росте, але кожний споживач починає використовувати новий продукт для виконання все більшого числа завдань. Причому цей продукт потрібно йому все частіше, і грошей на даному ринку він залишає усе більше. Це — теж ринок другого рівня.

На третій рівень розвитку ринок вступає, коли всі потенційні споживачі вже користуються пропозицією даного ринку й динаміка числа покупців відбиває приріст населення в країні.

Ринок четвертого етапу — це зворотна сторона другого етапу ринку. На четвертому етапі ринку відбувається відтік споживачів, які починають використовувати нову пропозицію замість того, що мали.

Характерно, що ринок не можна плутати з компаніями, що торгують на даному ринку. Компанія може швидко перейти з одного ринку на інший, іноді, навіть одержує додатковий імпульс до розвитку, прискорюючи заги-

бель свого колишнього ринку. З іншого боку, конкретні компанії можуть зникнути й на процвітаючому ринку, уступаючи своє місце іншим.

Технічна система першого рівня обумовить існування ринку тільки нульового рівня. Ніхто за неї не захоче платити. Технічна система другого рівня звичайно потребує занадто тривалого навчання за її використанням, вона недостатньо налагоджена і не задовольняє вимоги, які висуваються споживачами «трьохетапного» ринку. «Трьохетапна» ж технічна система доволі рідко може виступати продуктом на ранніх стадіях ринку.

В свою чергу для продуктів цивільного призначення саме стадія розвитку ринку обумовлює кількість інвестицій в розвиток продукту. Реагуючи на динаміку ринку, компанії і банки інвестують кошти в розвиток наступних, більш досконаліх версій продукту. Якщо ринок переходить на другу стадію, то інвестиції під дану пропозицію знайдуться. З іншого боку як би не була готова до подальшого прогресу технічна система на нульовій стадії ринку, але мала кількість бажаючих в неї вкладувати буде гальмувати її технічний прогрес.

Таким чином, саме компанія є тим передавальним ланцюгом, через який продукти і ринки впливають один на одного.

Наприклад, в своєму розвитку тракторна техніка пройшла три етапи S-подібної кривої. За цей період відбулося багато змін, а саме перехід від парового двигуна на двигун внутрішнього згорання, зменшилися розміри трактора, збільшилася швидкість, потужність двигуна та ін.

На першому етапі, тобто в 1791 році І.П. Кулібін винайшов триколісну «коляску-самокатку» із двома провідними й одним направляючим колісьми, на якій було далеко не виїхати. Однак в 1903 році трактор переходить на другий етап і вже явно починає перевершувати коня. До 1930 року він виконував більшість функцій сучасних тракторів й мав низький рівень комфорту. З'явилися трактори, призначені для різного рівня робіт. Сучасний трактор — це нормальний «трьох етапний» продукт усіляких форм, відтінків і обробок.

Для сучасного етапу автоматизації тракторів характерні дві основні особливості. По-перше, наявність на тракторах засобів автоматизації стало фактично загальноприйнятим атрибутом. По-друге, практично всі засоби автоматизації сучасних тракторів передбачають використання електричної, переважно мікропроцесорної техніки, як елементної основи логічних приладів і електрогідравлічних апаратів, як виконуючих приладів.

Перспективи розвитку вітчизняного тракторобудування: використання на тракторах бортових електронних засобів, які виконують функції контролю, регулювання та автоматичного керівництва різними системами і механізмами трактора, а також забезпечують оператора необхідною інформацією.

Таким чином доведено, що існує прямий зв'язок між стадією ринку і рівнем розвитку продукції.